

C Y R Q L A R Z

no. 83

Pracownia Komet i Meteorów - Stowarzyszenie Astronomiczne

12 Kwietnia 1995

I OBÓZ ASTRONOMICZNY I III WALNE ZGROMADZENIE PKiM

Informujemy, że w dniach 1 - 7 lipca 1995 roku w Stacji Obserwacyjnej Obserwatorium Astronomicznego UW w Ostrowiku odbędzie się obóz astronomiczny PKiM. W programie obozu będą między innymi: obserwacje komet i meteorów, wykłady zaproszonych gości, wycieczki po okolicy, zapoznanie się z działaniem i obserwacjami za pomocą 60 cm teleskopu Cassegraina z kamerą CCD. Do dyspozycji uczestników obozu będą teleskopy astronomiczne: refraktor 250/3000, Newton 250/1500 i astrokamera 100/1000, a także budynek mieszkalny wraz z kilkoma pokojami, kuchnią, łazienką i WC. Pomieści on jednak około 10 - 15 osób, dlatego też mile widziane będą osoby z własnymi namiotami. Całkowita liczba miejsc na obozie jest ograniczona i wynosi 20 osób. W związku z tym Zarząd PKiM zastrzega sobie prawo wyboru uczestników według następujących kryteriów: dotychczasowa aktywność obserwacyjna kandydata, zadeklarowanie chęci wygłoszenia referatu astronomicznego (najlepiej z tematyki małych ciał Układu Słonecznego) podczas trwania obozu, ciekawy program obserwacyjny, posiadanie własnego namiotu.

Jednocześnie informujemy, że bardzo realna jest możliwość zwrotu kosztów podróży wszystkim uczestnikom obozu. Wyżywienie, śpiwory i karimaty w zakresie własnym.

Zgłoszenia wraz z ewentualnym tematem referatu lub planem obserwacji prosimy przysyłać na warszawski adres Redakcji nie później niż do **1 czerwca 1995 r.** (termin ostateczny!).

W trakcie trwania obozu odbędzie się także III Walne Zgromadzenie PKiM, podczas którego odbędzie się głosowanie nad absolutorium dla ustępującego Zarządu, wybory nowego Zarządu, poruszane będą sprawy ankiety i przyszłości PKiM. Przewidywany termin III Walnego Zgromadzenia to sobota - niedziela 1 - 2 lipca 1995 r. Zapraszamy na nie wszystkich współpracowników PKiM. Tych, którzy nie mogą przyjechać zachęcamy do listownego wypowiedzenia się na temat absolutorium i oddanie głosu na nowy Zarząd (prezes i zastępca). Na zgłoszenia na Walne Zgromadzenie czekamy także tylko do 1 czerwca! Wszystkich chętnych do wzięcia udziału w obozie lub zgromadzeniu prosimy o zaznaczenie, czy w razie nieprzyznania miejsca na obozie reflektują oni na przyjazd tylko na Walne Zgromadzenie. Wszystkie osoby zainteresowane uczestnictwem w obozie zostaną listownie poinformowane o wyniku przyznania miejsc.

Dokładny plan obozu i Walnego Zgromadzenia, a także czas i miejsce zbiórki podane zostaną w następnym numerze *Cyrqlarza*. Już teraz jednak zachęcamy do składania zgłoszeń. Zapraszamy!

ANKIETA PKiM

Na ankietę rozpisaną przez nas w 80 numerze *Cyrqlarza* zareagowało 29 osób. Poniżej zamieszczamy jej omówienie.

Pytania 1, 2, 3, 4 i 5 dotyczyły danych personalnych osoby wypełniającej ankietę. Z odpowiedzi na te pytania wynika, że najwięcej osób w Pracowni urodziło się w 1978 roku. No cóż, młode pokolenie. Z drugiej jednak strony średni wiek współpracowników PKiM to 24 lata. Większość osób to uczniowie szkoły średniej (33%) i studenci (30%).

Pytania 6 i 7 dotyczyły zainteresowań i przynależności do innych klubów astronomicznych. Cieszy nas, że duża ilość osób jest zainteresowana astronomią obserwacyjną. Część z nas należy ponadto do różnych stowarzyszeń. Najczęściej wymieniane były PTMA i SOK PTMA. Z drugiej strony spora część osób nie należy nigdzie poza PKiM. Czy tylko ma wzbudzamy takie zaufanie?

Pytanie 10 dotyczyło poziomu merytorycznego i graficznego *Cyrqlarza*. Ze średniej ocen wynika, że pod oboma względami został on oceniony na ciut więcej niż dobry. Największe baty dostaliśmy za literówki, brak fotografii, wydawanie *Cyrqlarza* na osobnych kartkach i mapki do obserwacji komet. Co do literówek

obiecujemy poprawę. Ciekawych fotografii jest mało, a ponadto w wydaniu kserograficznym nie prezentują się one najlepiej. Wydawanie *Cyrqlarza* w jego obecnej formie i objętości raczej nie pokrywa się z używaniem spinacza, ale na pewno propozycja ta zostanie rozważona w przyszłości, gdy wzrośnie jego objętość. Natomiast jeśli chodzi o mapki to zgadza się, że nie drukowaliśmy jasności gwiazd porównania. Uznaliśmy jednak, że gra niewarta jest świeczki. Przykładowo na podejmowane przez nas akcje komet Mueller 1993a, Mueller 1993p i Kushida 1994a nie otrzymaliśmy żadnej obserwacji. Każdy jednak kto obserwował jakąś kometę i oceniał jej blask porównując do gwiazd o niewiadomej jasności, a przesłał taką obserwację do nas mógł być pewny, że dowie się jak wypadły jego oceny.

Co do strony merytorycznej *Cyrqlarza* nie było specjalnych zarzutów. W opinii niektórych osób jedyne słabe merytorycznie punkty to ... listy p. Kosinskiego. Trudno chyba jednak winić o to Redakcję.

Obraz jaki wyłania się z odpowiedzi na pytania 11 i 13 dotyczące tego czego jest za dużo i za mało i co zmienić w *Cyrqlarzu* to ogólny pęd do wiedzy. Obok odpowiedzi takich, że wszystkiego jest za mało najbardziej dopominacie się informacji o rojach, porad dla obserwatorów, drukowania efemeryd i elementów orbit komet i danych z obserwacji. Pojawiają się także propozycje utworzenia rubryki dyskusyjnej i działu odpowiedzi na listy, a także podawania informacji z innych dziedzin astronomii. Cóż możemy na to dopowiedzieć? Jaki pisaliśmy poprzednio, opracowanie obserwacji komety McNaught-Russell ukazało się w zeszłym numerze *Cyrqlarza*. Od tego momentu tylko kometą P/Borrelly była dostępna do obserwacji przez miłośników astronomii. Jej obserwacje przesłała nam tylko jedna osoba, ale z tego co wiemy opracowanie około 100 polskich obserwacji pisze już SOK i niebawem powinno ono ukazać się w *Uranii*.

Nie będziemy też drukować efemeryd komet do jasności 15 mag. jak proponowali niektórzy. Powody są dwa. Pierwszy to ograniczenie sprzętowe powodujące, że w zasadzie jest sens drukować tylko informacje o kometach jaśniejszych niż 11 mag., a drugi to fakt, że wybuchy jasności słabych komet zdarzają się tak rzadko, że prawdopodobieństwo wystąpienia i przegapienia takiego zjawiska jest znikome.

Ponieważ nadeszło ostatnio trochę obserwacji rubryka *Dane z obserwacji* ponownie zagościła na naszych łamach. Tutaj jednak pojawia się nasza prośba. Stało się bowiem regułą przesyłanie obserwacji z kilkumiesięcznym opóźnieniem. To paraliżuje znacznie nasze prace polegające na pisaniu ewentualnych opracowań. W związku z tym prosilibyśmy o robienie "inwentaryzacji" co miesiąc i przesyłanie obserwacji z taką mniej więcej częstotliwością.

A propos instrukcji do obserwacji, to jesteśmy w trakcie przygotowywania pewnej związanej z tym niespodzianki. Szczegóły jednak później. Z rzeczy, które robimy na bieżąco, poszerzyła się rubryka z danymi do obserwacji meteorów (średnica radiantu, prędkości, dryft). Czy to Was satysfakcjonuje?

Z chęcią przyjmiemy do druku wszelkie listy z problemami i tematami do dyskusji. Niestety ich ilość nie zależy przecież do nas! Te nieliczne pytania i problemy, które pojawiają się staramy się wyjaśniać na łamach *Cyrqlarza* (np. sprawa raportów IMO).

Nie będziemy też tworzyć rubryki dotyczącej innych dziedzin astronomii, bo nie temu ma służyć *Cyrqlarz*. Nie jesteśmy poza tym w stanie podać więcej informacji niż np. *Urania* czy *Postępy Astronomii*. Chłonnych wiedzy astronomicznej z wielu jej zakresów zachęcamy więc do prenumeraty w.w. czasopism. Z chęcią natomiast wydrukujemy artykuły dotyczące komet i meteorów. Cierpimy jednak na chroniczny brak autorów (tu dziękujemy tym nielicznym, którzy zgłosili chęć pomocy). Zachęcamy więc do sięgnięcia po pióro. Materiały, niestety tylko w języku angielskim, prześlemy z przyjemnością.

Ku naszej radości było kilka opini, że wszystko jest OK i nic nie trzeba zmieniać. Obiecujemy jednak nie spocząć na laurach i starać się zaspokoić tak szerokie zainteresowania naszych Czytelników.

Kolejna dwójka pytań wiążąca się ze sobą to pytania 12 i 22 dotyczące powiększenia objętości *Cyrqlarza* kosztem wzrostu jego ceny. Tak się składa, że dość niezręcznie sformułowaliśmy pytanie 22, tak że część osób zrozumiała, że WGN zaprenumerowany zostałby dla wszystkich członków PKiM i w wersji oryginalnej przesyłany wraz z *Cyrqlarzem*. Otóż nie. Chodziło o to, że składamy się na prenumeratę jednego egzemplarza, wędruje on w ręce Redakcji, a ta ma za zadanie wybrać najciekawsze rzeczy, przetłumaczyć je i przedstawić na łamach *Cyrqlarza*.

Na szczęście pomyłka ta nie miała wpływu na obraz odpowiedzi, bowiem aż 87% osób odpowiedziało, że jest za zwiększeniem objętości *Cyrqlarza* przy rozsądnym zwiększeniu jego ceny. Okazało się także, że prenumerata WGN podrożała z 18 na 25 USD, co spowodowałoby dalszy wzrost ceny *Cyrqlarza*. Jak jednak dowiedzieliśmy się ostatnio niektórzy, bogatsi członkowie IMO płacą podwójne składki, które są potem przeznaczane na np. prenumeratę WGN dla tych obserwatorów, którzy nie są w stanie zapłacić 25 USD. Cały

czas zastanawiamy się, czy zacząć udawać biednych braci z Europy Wschodniej i skorzystać z tego funduszu. Jak na razie bazujemy bowiem na kserokopiach wybranych artykułów, które przesyła nam szef komisji wizualnej IMO R. Arlt, a także na artykułach drukowanych w profesjonalnych czasopiśmiech astronomicznych, które dostępne są w bibliotekach Obserwatorium Astronomicznego UW i CAMK-u. Tak więc podsumowując możemy stwierdzić, że w przyszłym półroczu będziemy starali się zwiększyć objętość *Cyrqlarza*. Błagamy jednak o pomoc w tłumaczeniu artykułów!

Pytania 14 i 15 miały w zasadzie pomóc w uaktualnieniu listy członków i kandydatów. Dla przypomnienia dodajemy, że członkiem PKiM staje się automatycznie po wykonaniu obserwacji astronomicznej lub pracy teoretycznej na rzecz Pracowni i wyrażeniu chęci wstąpienia do PKiM. W przypadku, gdy członek przez następne pół roku nie wykona żadnej pracy zostaje przeniesiony do kandydatów, a po następnych sześciu miesiącach skreślony z listy. Jak dotychczas kilku z Was nie sprecyzowało swojego stosunku do Pracowni i nie chcieliśmy ich wpisywać na listę współpracowników nie wiedząc czy mają na to ochotę. Ponieważ obecnie sytuacja stała się bardziej klarowna, poniżej podajemy listę członków i kandydatów PKiM.

Członkowie: Marcin Barc* (Nowy Dwór Gdański), Piotr Grzywacz (Łódź), Krzysztof Kida (Elbląg), Łukasz Kulig* (Libiąż), Maciej Kwinta* (Kraków), Urszula Majewska (Chełm), Małgorzata Mozoluk (Pniewnik), Arkadiusz Olech (Pruszcz Gd.), Maciej Reszelski (Szamotuły), Łukasz Sanocki (Wola Dębowiecka), Krzysztof Socha (Piórków), Bogusława Staszewska (Elbląg), Maria Woźniak (Pruszcz Gd.), Przemysław Woźniak (Poznań).

Kandydaci: Elżbieta Brembor (Wielichowo), Maciej Cybulski (Brusy), Krzysztof Czar* (Łęgajny), Bartosz Dąbrowski* (Toruń), Marek Dębski (Stalowa Wola), Marcin Dzięgielewski (Włocławek), Marcin Gajos (Opole), Krzysztof Gdula (Brodnica), Bartosz Gołuszewicz* (Pruszcz Gd.), Lech Jaszowski (Cieszyn), Grzegorz Jaśkiewicz (Szczerców), Grzegorz Kaczmarczyk* (Gdańsk), Anna Kasperska (Ligota Książęca), Krzysztof Kaszewski (Radom), Janusz Kosinski (Frombork), Albert Krzyśków (Jadwisin), Marek Krzyśków (Jadwisin), Tomasz Krzyżanowski (Karpacz), Przemysław Kulig* (Libiąż), Robert Olech (Pruszcz Gd.), Tomasz Piotrowski (Gdańsk), Ireneusz Sławiński* (Nowa Ruda), Marcin Stolarz* (Prudnik), Robert Szczerba (Sieradz), Dorota Szymańska* (Maków Nowy), Tomasz Wiza* (Skierniewice), Jerzy Zagrodnik (Krosno), Paweł Zawół* (Stalowa Wola), Piotr Zieliński* (Kraków), Bogusław Ziemiński* (Nowy Dwór Mazowiecki).

* oznacza, że dana osoba wcześniej zadeklarowała chęć współpracy z PKiM lecz nie odpowiedziała na ankietę.

Ponadto trzy osoby: Adam Grzeszuk (Szóstka), Szymon Kołodziej (Mielec) i Marek Micherdziński (Nowy Targ) prenumerują *Cyrqlarz* lecz oprócz tego nie dały znaku życia. Mamy nadzieję, że chcą oni z nami współpracować, czekamy w związku z tym na listy i może obserwacje?

Posumowując PKiM liczy obecnie 47 współpracowników (w tym 14 członków, 30 kandydatów i 3 pozostałe osoby). Jest to dość duża ilość, niestety jak na razie nie wyraża się ona jakoś przez liczbę obserwacji. Mamy jednak już wiosnę, zbliża się lato, noce robią się cieplejsze. Liczymy na to, że nasi współpracownicy obudzą się ze snu zimowego i zasypią nas mnóstwem obserwacji.

Pytania 16 i 18 dotyczyły zmian w Pracowni. 58% osób w PKiM nic by nie zmieniło. Pozostali proponują np. więcej spotkań i obozów w celu wymiany doświadczeń i nauki prowadzenia obserwacji, zmniejszenie ilości rojów objętych programem PKiM i skoncentrowanie się na tych najważniejszych, zmniejszenie czasu bycia członkiem po wykonaniu jakiejś pracy z 6 do 3 miesięcy, zwiększenie czasu przebywania na liście współpracowników do 2 lat, wprowadzenie nagród dla najlepszych obserwatorów, ustalenie kto za co jest odpowiedzialny, wprowadzenie instytucji Sądu Koleżeńskiego.

Wypadałoby nam ustosunkować się do tych propozycji. Sprawę obozu wyjaśnia chyba pierwsza strona tego numeru *Cyrqlarza*. Chcielibyśmy ponadto, żeby frekwencja na nim i na III Walnym Zgromadzeniu była większa niż na ostatnim seminarium. Co do czasu bycia członkiem, proponujemy pozostać przy obecnym układzie. Jego skrócenie spowodowałoby zmniejszenie, już i tak mocno przerzedzonej listy członków. Z drugiej jednak strony, ludzie zlitujcie się!!! Czy godzinka obserwacji raz na pół roku to aż tak dużo?! Żeby Was jednak zachęcić do pracy wprowadzamy nagrody dla najlepszych obserwatorów. Jak na razie fundatorem jest Piotr Grzywacz, a Redakcja obiecuje dorzucić także coś od siebie.

Ustaleniu tego kto jest za co odpowiedzialny i uniknięciu kłótni jakie pojawiły się w zeszłym roku pozwoliłaby uniknąć instytucja Sądu Koleżeńskiego. Jeśli pomysł się spodoba, można spróbować coś takiego powołać i wprowadzić odpowiedni zapis do Regulaminu. Problem będziemy poruszać na nadchodzącym Walnym Zgromadzeniu.

Pojawiła się też propozycja ewolucji PKiM wraz ze wzrastającą wiedzą i doświadczeniem jej członków w coś w rodzaju akademii. Gorąco popieramy ten pomysł. Starajcie się zainteresować astronomią i obserwacjami swoich kolegów, koleżanki, sąsiadów i znajomych. Uświadomcie ich, że astronomia jest tą dziedziną nauki, gdzie właśnie praca miłośników może mieć duże znaczenie naukowe. Sami na pewno wiecie jak mało ludzi w Polsce ma choć minimalne pojęcie o zjawiskach dziejących się na nieboskłonie. Nie skazujcie ich na kontakty z astrologią i horoskopami w szmatławych nosicielach kultury masowej, których tak dużo ostatnio na rynku. Służcie rzetelną i sprawdzoną informacją. Każda nowa i chętna do obserwacji osoba to przecież cenny nabytek.

A propos formy PKiM to zdecydowanie (65%) zwyciężyła opcja luźnego stowarzyszenia. Za rejestracją było 12%, a spora część (15%) proponowała dyskusję pomiędzy luźnym stowarzyszeniem a fuzją z PTMA. Niestety i to pytanie zdezaktualizowało się odrobinę od momentu rozpisania ankiety. Okazuje się, że trudno jest w Polsce prowadzić stowarzyszenie astronomiczne niezależne od PTMA. Towarzystwo to bowiem promuje tylko i wyłącznie swoje sekcje. Przejawem tej działalności jest wycinanie informacji o PKiM z artykułów drukowanych w *Uranii*, o czym pisaliśmy w ostatnim numerze *Cyrqlarza*. Druga sprawa to opracowanie obserwacji Perseid 1994. Niestety jak na razie trudno mi powiedzieć kiedy i czy w ogóle się ono ukaże. Powodem tej sytuacji jest fakt, że *Urania* otrzymała dwa takie opracowania. Jedno nasze z danymi od 32 obserwatorów, a drugie od Sekcji Meteorów i Meteorytów PTMA z obserwacjami 13 obserwatorów. Mimo tego, że nasz artykuł jest lepszy merytorycznie SMiM PTMA ma ten atut, że *Urania* jest organem PTMA. Panuje więc sytuacja patowa, a my czekamy czy zwycięży wartość merytoryczna czy układy.

W związku z tym warto sobie uświadomić, że pozostawienie obecnej formy naszego stowarzyszenia lub jego zarejestrowanie jako towarzystwa niezależnego może spowodować zerwanie naszych kontaktów z *Uranią*, a przez to brak prezentacji naszej pracy szerszemu gronu miłośników astronomii i jedno źródło mniej pozyskiwania nowych współpracowników. Na przeciwnym biegunie stoi fuzja z PTMA i utworzenie z PKiM Sekcji Obserwatorów Meteorów PTMA. Wiąże się to jednak ze zrezygnowaniem z działalności na polu kometarnym i przekazanie jej w całości SOK PTMA. Ponadto (to nasza prywatna opinia) nie bardzo wiemy czy mamy ochotę łączyć się z organizacją, która z definicji ma służyć miłośnikom astronomii, a w rzeczywistości tępi ich działalność. Tak więc pojawił się kolejny temat do dyskusji na Walnym Zgromadzeniu.

W sprawie poruszanej w pytaniu 17 przytłaczającą większością głosów (70%) zwyciężył obecny Regulamin PKiM. Za obszerniejszym Statutem było 15% osób, a swojego zdania nie wyraziło pozostałe 15% ankietowanych. Tak więc pozostajemy przy obecnym Regulaminie.

Aż 78% z Was odpowiedziało się za Walnym Zgromadzeniem i wyborami raz na dwa lata (pytanie 19). Częstszych zmian chciało 7%, a rzadszych 4%. Pozostajemy więc przy dwóch latach.

Jeśli chodzi o pytania 20 i 21 to większość z Was jest zainteresowana uczestnictwem w seminariach PKiM. Jako ich miejsce najwięcej głosów (69%) zdobyła Warszawa, a częstotliwość dwa razy do roku (57%). Najbardziej zróżnicowane odpowiedzi dotyczyły terminu, ale najwięcej głosów zdobyły wakacje i ferie (50%), a także dotychczasowe terminy (38%).

Podsumowując możemy stwierdzić, że ankieta bardzo nam pomogła. Pozwoliła na zauważenie pewnych usterek i niedociągnięć i nie pozwoliła nam spocząć na laurach. Jeszcze raz dziękując wszystkim, którzy zdecydowali się do nas napisać, obiecujemy postarać się by zauważone błędy już się nie powtarzały.

DANE Z OBSERWACJI

1. Meteory

94.10.15, 02.42-03.42 UT, Orionidy $n/h=0$, sporadyczne $n/h=0$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.17, 21.20-22.20 UT, Orionidy $n/h=0$, ϵ -Geminidy $n/h=0$, spor. $n/h=1$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.18, 21.25-22.25 UT, Orionidy $n/h=0$, ϵ -Geminidy $n/h=0$, spor. $n/h=3$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.19, 21.20-22.20 UT, Orionidy $n/h=2$, ϵ -Geminidy $n/h=0$, spor. $n/h=0$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.21, 22.30-23.30 UT, Orionidy $n/h=2$, ϵ -Geminidy $n/h=0$, spor. $n/h=1$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.22, 00.20-01.20 UT, Orionidy $n/h=4$, ϵ -Geminidy $n/h=0$, spor. $n/h=0$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.10.29, 18.15-19.15 UT, Taurydy S $n/h=1$, Taurydy N $n/h=0$, spor. $n/h=0$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.01, 19.05-20.05 UT, Orionidy $n/h=0$, Taurydy S $n/h=2$, Taurydy N $n/h=1$, sporadyczne $n/h=7$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.02, 18.55-19.55 UT, Orionidy $n/h=0$, Taurydy S $n/h=0$, Taurydy N $n/h=0$, sporadyczne $n/h=1$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.

94.11.03, 19.15-20.15 UT, Orionidy n/h=0, Taurydy S n/h=1, Taurydy N n/h=0, sporadyczne n/h=2, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.05, 20.15-21.15 UT, Taurydy S n/h=5, obs. K. Kida, B. Staszewska, Elbląg.
94.11.05, 21.40-22.40 UT, Orionidy n/h=0, Taurydy S n/h=2, Taurydy N n/h=1, sporadyczne n/h=5, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.06, 18.55-19.55 UT, Orionidy n/h=0, Taurydy S n/h=0, Taurydy N n/h=0, sporadyczne n/h=4, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.21, 18.25-19.25 UT, Andromedydy list. n/h=2, sporadyczne n/h=2, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.25, 22.18-23.18 UT, Andromedydy list. n/h=1, sporadyczne n/h=3, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.30, 19.50-20.50 UT, χ -Orionidy n/h=2, Monocerotydy grud. n/h=0, sporadyczne n/h=6, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.12.15, 19.25-20.25 UT, Geminidy n/h=1, sporadyczne n/h=0, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.03/04, 23.55-00.55 UT, Kwadrantydy n/h=6, α -Orionidy n/h=1, sporadyczne n/h=1, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.02.22, 21.55-22.55 UT, δ -Leonidy n/h=3, Virginidy n/h=1, sporadyczne n/h=0, obs. L. Sanocki, Wola Dębowiecka.

2. Bolidy

94.10.18, 21:54:10 UT, jasn. od -2^m do -6^m , wolny, zielonkawy, ogon z iskier, $\alpha_{pocz.} = 07^h 40^m$ $\delta_{pocz.} = +25^\circ$, $\alpha_{kon.} = 07^h 35^m$ $\delta_{kon.} = +18^\circ$, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
94.11.06, 15:45 UT, jasn. -4^m , czas przelotu 5 sek., czerwony, ślad 3 - 4 sek, efekt dźwiękowy zjawiska dobrze słyszalny, przelot z północy na południe przez zenit, obs. M. Barc, Dworek.
94.12.10, 00:38:30 UT, jasn. -4^m , czas przelotu 1.5 sek., biało-zielono-niebieski, prędkość średnia, $\alpha_{pocz.} = 07^h 20^m$ $\delta_{pocz.} = +65^\circ$, $\alpha_{kon.} = 15^h 40^m$ $\delta_{kon.} = +70^\circ$, obs. L. Sanocki, Wola Dębowiecka.

3. Komety

P/Borrelly

94.12.30,86 UT, jasn. 10.8^m , L 250/1500 pow. 50x, DC=3.5, coma=4', obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.01,76 UT, jasn. 11.0^m , L 250/1500 pow. 50x, DC=2, coma=5', obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.02,91 UT, jasn. 10.2^m , L 250/1500 pow. 50x, DC=2, coma=5', obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.03,87 UT, jasn. 10.8^m , L 250/1500 pow. 50x, DC=2, coma=4', obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.05,80 UT, jasn. $[11.0^m]$, L 250/1500 pow. 50x, obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.23,82 UT, jasn. 11.5^m , L 250/1500 pow. 50x, DC=6, coma=3', obs. M. Reszelski, Szamotuły.
95.01.31,85 UT, jasn. $[11.5^m]$, L 250/1500 pow. 50x, obs. M. Reszelski, Szamotuły.

SPRAWOZDANIE Z XI OMSA W GRUDZIĄDZU

W dniach 22-24 marca odbyło się XI Ogólnopolskie Młodzieżowe Seminarium Astronomiczne w Grudziądzu. Wzięło w nim udział 57 referujących z 25 województw. Jury w składzie: prof. dr hab. Andrzej Woszczyk, dr Kazimierz Schilling, dr Maria Pańkow, dr Maciej Mikołajewski, prof. dr hab. Robert Głębocki, mgr Juliusz Domański przez trzy dni oceniało wygłaszane referaty uporządkowane tematycznie w pięciu sesjach (planetarnej, słonecznej, meteorowo-kometarnej, gwiazdowej i galaktycznej). Każda sesja trwała po 4 - 5 godzin. Atmosferę naukowego skupienia rozweselały dowcipne anegdoty i komentarze prof. Głębockiego.

Organizatorzy mgr Małgorzata Skibicka - Kubiak i mgr Mirosław Kubiak przygotowali dla uczestników seminarium także kilka rozrywek np. zwiedzanie miasta, spotkanie z Teatrem Wizji i Ruchu w klubie *Akcent* oraz seans w Planetarium Astronomicznym im. M. Kopernika przy Zespole Szkół Chemiczno - Elektrycznych w Grudziądzu.

Wśród referujących znalazło się także kilku współpracowników PKiM Agnieszka Ancerowicz "Aktywne jądra galaktyk", Magdalena Bajtlik "Sznur pereł", Maciej Reszelski "Obserwacje komet i meteorów w 1994 r."

Ostatniego dnia tj. w sobotę rano ogłoszono wyniki. Jury wybrało siedem wspaniałych referatów. Najlepszym okazał się Artur Gawryszczak z Chełma. Wygłosił on referat zatytułowany "Powstanie struktury

spiralnej w galaktykach” oraz przedstawił bardzo interesujący program komputerowy na ten temat. Nagrodę za zajęcie pierwszego miejsca stanowił teleskop z Żywca. Pozostałym sześciu referatom przyznano wspólnie drugie miejsce: A. Woźna “Medyczna Astronomia”, N. Wieczorek “Zaplamione Słońce”, A. Strycharczuk “Miłośnicze obserwacje zaćmienia Słońca i próba wyznaczenia temperatury efektywnej Słońca”, Michał Siwak “Obserwacje zderzenia komety z planetą 16 - 22 lipca 1994 r.”, Łukasz Karpiesiuk “SNR-y czyli co zrobić kiedy spóźnimy się do kina”, Sylwia Mołowacz i Michał Wiszniewski “Próba pomiaru minimum blasku β Persei”. Nagrodę za najlepszy plakat zdobył Zdzisław Szałkowski z Bydgoszczy zaś nagrodę publiczności za najciekawszy referat zdobył Piotr Baran z Praszki za wystąpienie pt. “Zobaczyć krańce Układu Słonecznego, czyli obserwacje Urana i Neptuna”. Nagroda dla najmłodszego referenta trafiła w ręce Pawła Wojciechowicza ucznia VI klasy SP w Wołominie. Paweł przedstawił referat zatytułowany “Mars i jego księżyc”. Reszta uczestników otrzymała po egzemplarzu Kalendarza Miłośnika Astronomii na rok 1995 oraz album o Grudziądzu.

Podsumowując XI OMSA można śmiało stwierdzić, że było ono wyjątkowo udane i jeszcze lepiej przygotowane niż w zeszłym roku. Podobno organizatorzy myślą o zorganizowaniu Międzynarodowego Młodzieżowego Seminarium Astronomicznego. Pierwsza taka impreza najprawdopodobniej odbędzie się za dwa lata (1997) w Toruniu.

Maria Woźniak

**Wesołych i Szczęśliwych Świąt Wielkanocnych
Smacznego Jajka i Mokrego Poniedziałku
Życzy Wszystkim
Redakcja**

C Y R Q L A R Z - miesięczny biuletyn Pracowni Komet i Meteorów

Redagują: Arkadiusz Olech i Przemysław Woźniak.

Adres redakcji: (stały) Arkadiusz Olech, ul. Żwirki i Wigury 11/34, 83-000 Pruszcz Gd., tel. (0-58) 82-20-91.

W czasie roku akademickiego: Arkadiusz Olech, DS 2, ul. Żwirki i Wigury 95/97 p. 614, 02-089 Warszawa.

e-mail: olech@antares.astro.uw.edu.pl lub olech@camk.edu.pl
